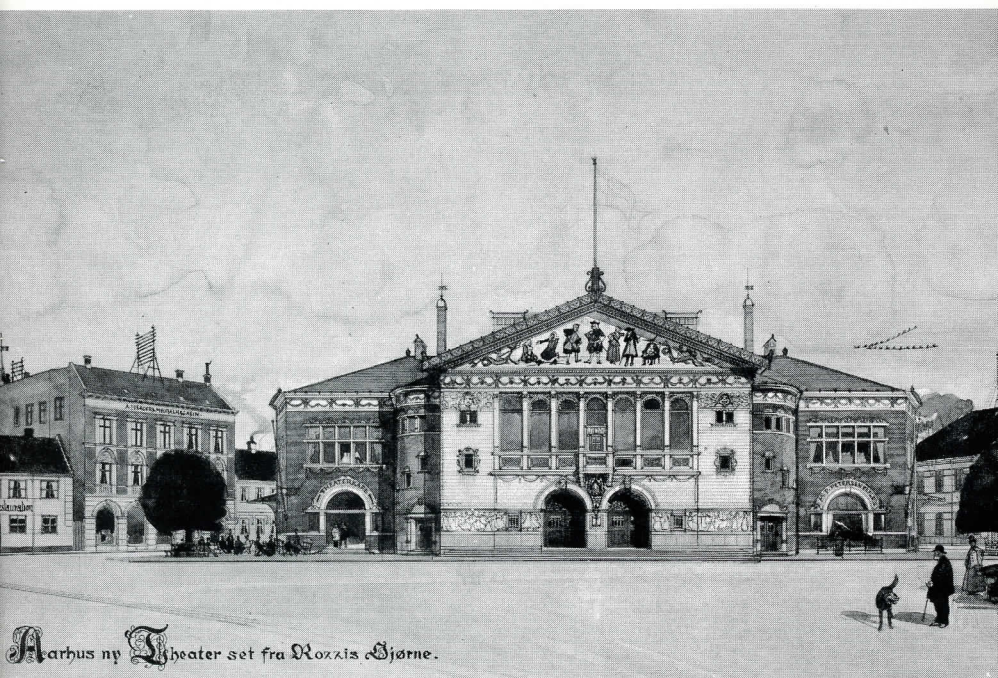

Aarhus ny Theater set fra Røzzis Bjarne.

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæsonen 1967-68

Teaterchef: Edvin Tiemroth

Aftenens instruktør Edvin Tiemroth
(se side 25)

BERNARD SHAW

„DJÆVELENS DISCIPEL“

Re-premiere den 8. september 1967

Vort vekslende - afvekslende - repertoire

1. september indledtes vintersæsonen med Shakespeare's spændende, historiske drama *Richard den Anden*. 8. september genoptager vi *Djævelens Discipel* af Bernard Shaw, – den meget store succes fra i fjor.

Vi veksler med de to forestillinger – nogle dage ad gangen hver – ind i efteråret. Teatret har længe drømt om at arbejde med skiftende repertoire, pressen har efterlyst det, mange har sagt: »Når det kan gå andre steder –!!«

Andre har sagt: »Der kan ikke spilles skiftende repertoire her i byen. Folk kan ikke finde ud af det«. Vi har svaret: Det er en grov undervurdering af vor bys publikum, forudsat at teatret har orden i sin planlægning og klart og i god tid meddeler med annoncer og plakater – hvornår man spiller hvad!

Sikke muligheder for tilskuerne, de fastboende som de tilrejsende, for at vælge; – sikke muligheder for teatret, der så kan spille stykkerne over længere tid og få forestillingerne endnu bedre.

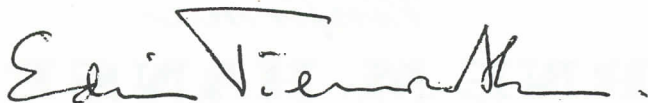
Det prøver vi!

Også med de efterfølgende forestillinger blander vi kortene og veksler mellem den berømte polak Slawomir Mrozek's groteske *Tango* og Edward Albee's *Utryk balance*. I julemåneden kommer den gamle folkekære, foryngende *Jorden rundt i 80 dage*, – ved nytårstid en festlig engelsk farce: Joe Orton's *Penge i kisten* med Jørgen Ryg som gæst, Sartre's farverige komedie *Kean* og endnu en spændende nyhed før forårets *Bal i den borgerlige* af Ernst Bruun Olsen.

I oktober gæster vor studio-scene endnu engang »Svalegangen« med en hård og sjov engelsk nyhed *Lille Malcolm og hans kamp mod eunukkerne*. Efter nytår glæder vi os til at åbne en ny intim eksperimentalscene for vort publikum i teaterkælderen.

Skiftende farver i et skiftende repertoire.

VELKOMMEN!

BERNARD SHAW

– manden, som aldrig lærte at hade

. . . Mange mennesker er elskværdige og modige, og nogle har talent. Men hvor mange, med bare halvdelen af Shaws talent, har haft en fjerdedel af hans elskværdighed eller hans mod?

Har man tidligere kendt en mand, der – mens han tromlede alt og alle ned – aldrig var uforskammet? For en sådan kombination kræves der mere end taktfølelse, – det forudsætter tilstedeværelsen af en forbavsende og grænseløs godmodighed. Tænk på satire og polemik i almindelighed, tænk på politikere og litterater i almindelighed, – og tænk så på den polemiker, satiriker, politiker og litterat, som – ifølge egen tilståelse – aldrig lærte at hade. I en verden, der praktisk talt var oversvømmet af had mod kommunisten eller kapitalisten, mod nazisten eller jøden, lærte han aldrig at hade. Og så undrer vi os endda over hans ords markante klang, når han bidrog til en diskussion!

. . . Som det elskværdige – således også med det modige hos Shaw. Det toner frem i en hvilken som helst passus fra hans værker. Hvad er det, som stempler den som umiskendeligt Shaws? Meningerne? Epigrammerne? Retorikken? Er det ikke en særlig tone – kæk, om man vil – spændstig, stolt og samtidig næsten raffineret, – tonen fra den uovervundne, den uovervindelige.

. . . Shaws elskværdighed var medfødt, modet måtte han selv skabe, fordi han af natur var frygtsom. Sin berømte kamplyst brugte han bevidst som effekt, – og dette hjalp ham til at være modig. Nu ville hans elskværdighed imidlertid være uden større betydning for os, hvis den ikke var forbundet med hans åndfuldhed, – og på samme måde får hans mod sin specielle styrke ved at være vristet fra hans

frygtsomhed. Det er i konflikt med sin dialektiske modsætning, og som følge deraf i en spændingstilstand. En spænding, som mærkes i alle Shaws værker.

. . . Hvad Bernard Shaw stod for var ikke begrænset til, hvad han gjorde sig til talsmand for, – hans værker vil altid minde os om, hvad han *var*. Blandt andet var han måske den lykkeligste af de store forfattere, der har levet. Han prædikede ikke lykke. Tværtimod! Han *var* lykkelig, – og hans glæde over livet synes mig at være det bedste budskab til os i dag.

. . . Et så indbringende liv som Shaws føres på kredit-siden i historiens statusopgørelse – en sum, som bliver stående og forøges med renter og renters rente. Det er produktivt – og derfor godt. Det hjælper til at skabe en bedre fremtid, lige så sikkert som laster, svaghed og fortvivlelse hjælper til at skabe en værre.

. . . Hvis det værste nu skulle ske, – hvis byrden af ulykke og had viser sig at være for tung, og vores civilisation går under, må historikerne berette om ham, som muntert af-slog at lægge sin vægt til byrden, og som gennem sine værker beviste, at selv i det tyvende århundrede var lykke ikke et udslugt begreb, – en kendsgerning som vil have sin betydning for fremtidige civilisationer. Hvis det værste nu ikke sker, vil vi få tid til at læse ud over åbningskapitlerne i Cervantes bog og opdage, at Sancho Panzas filosofi ikke slår til, og at Don Quixote med sit blide og uforknytte sindelag, med sin ophøjede troskyldighed og sit dybe engagement, med sin storslåede og ufornuftige vægning ved at anerkende en skillelinje mellem virkeligheden og idealet, var en værdig forgænger for George Bernard Shaw.

Uddrag fra »In Search of Theater«
of Eric Bentley (Vintage Books, Inc.)

Spilleren Neergaard

Preben Neergaard

De kender galfransen Preben Neergaard fra hans besøg som Chillian i »Ulysses von Itachia«! De kender karakterskuespilleren P. N. fra »Stedfortræderen«! De kender P. N. som entertainer (godt gammelt dansk ord!) fra TV-skærmen.

En mangfoldig person, en urolig sjæl, en levende sjæl, – der gemmer sig overraskelser af varme, dybde, lyrik sågar, bag det frække fysiognomi. – Teatret holder sig levende gennem folk som han! Vort teater får friske indsprøjtninger ved hans besøg.

I dette efterår gæster han os med Bernard Shaw, og med en herre, som samme Shaw regnede for knap så talentfuld som han selv: William Shakespeare.

Vi ser frem til flere besøg og ønsker ham velkommen til dette.

Edvin Tiemroth

Hvorfor for Puritanere?

For 67 år siden udgav G. B. Shaw sine: »Tre Komedier for Puritanere«: »Djævelens Discipel«, »Cæsar og Cleopatra« og »Kaptajn Brassbound's Omvendelse«. I et af sine berømmelige ordrige forord giver han sin egen forklaring på fællestitlen:

Han skriver blandt andet:

»Dick Dudgeon, djævelens discipel, er en ærkepuritaner. Han er vokset op i et hjem, hvor den puritanske tro er uddød, og nu kun tjener som undskyldning for hans moders væsentligste lidenskab: had i alle dets nuancer af ubarmhertighed og misundelse. I et sådant hjem hungrer den unge puritaner efter noget at tro på. Med hele sin moders uovervindelige selviskhed, men med medlidenhed i stedet for had som sin væsentligste lidenskab, får han medlidenhed med djævelen, stiller sig på hans side, og forsvarer ham over for omverdenen som en sand fanatiker. Han bliver på denne måde ligesom alle virkeligt religiøse mennesker fordømt og forstødt. Når blot man har forstået dette, er skuespillet lige ud ad landevejen.

Jeg er ked af at måtte tilføje, at mine gamle venner og kolleger, kritikerne i London, for største delen ikke viste nogen dybtgående kendskab til puritanisme, da skuespillet blev opført i oktober 1899. De betragtede mrs. Dudgeon på samme måde, som hun selv gjorde, nemlig som en religiøs kvinde, fordi hun var afskyvækkende og ubehagelig. Og de betragtede Dick som en slyngel, fordi han hverken var afskyvækkende eller ubehagelig. Men de befandt sig senere i

General Burgoyne overgiver sig ved Saratoga.
(Efter maleri af John Trumbull i Capitol, Washington).

»Den amerikanske hest smider sin
rytter af sadlen«.
(Engelsk karikatur af George den
Tredje fra 1779).

stykket i et dilemma. Hvorfor skulle en slyngel frelse en anden mands liv med fare for sit eget? Og når så denne anden mand ikke engang var hans ven? Det er naturligvis, sagde kritikerne, fordi han bliver forløst gennem kærlighed. Det bliver alle syndige helte – på scenen i hvert fald –: det er den romantiske metafysik. Desværre for denne forklaring (som jeg ikke – det indrømmer jeg – helt forstår) viste det sig i tredje akt, at Dick var puritaner også i denne henseende. Han var en mand, der kun var optændt af at bevare sin selvrespekt, og som ikke kunne ledes eller påvirkes af hustru eller moder, kirke eller stat, af verdens skin eller kødets lyst.

I hjemmet hos den tapre, kærlige, praktiske præst, som har giftet sig med en smuk kvinde, og som i løbet af et øjeblik bliver soldat for at frelse den mand, som frelste ham, ser Dick rundt i den hyggelige stue og opfatter charmen, freden og helligheden, men ved samtidig, at den slags materielle behageligheder ikke er for ham. Da den kvinde, som er opflasket i denne atmosfære, bliver forelsket i ham og finder ud af (ligesom kritikerne, som mærkeligt nok altid er enige med mine sentimentale heltinder), at han udsatte sig for fare for hendes skyld, fortæller Dick hende den åbenlyse sandhed, at han ville have gjort det samme for enhver anden.

Men hvor er så motivet? *Hvorfor* frelste Dick så Anderson? På scenen handler folk logisk. Uden for scenen gør de det ikke. Det er derfor, disse automat-helte, som kun virker, når man putter et motiv i dem, er så vældigt mekaniske og uinteressante. At man frelser et liv med risiko for sit eget,

er ikke en helt almindelig begivenhed; men den moderne befolkning er så uhyre stor, at selv den mest almindelige begivenhed forekommer én gang om ugen eller oftere. Der er ikke én – mine kritikere, der ikke i hundredvis af gange i sin avis har læst om, hvordan en politibetjent eller en brandmand eller en barnepige har fået en medalje, eller en anerkendelse fra en offentlig myndighed, eller måske en offentlig begravelse, fordi de har udsat deres eget liv for fare for at frelse en anden. Har man nogensinde læst den tilføjelse, at den reddede var gift med den kvinde, som redningsmanden elskede, eller at den reddede var selve den kvinde, eller bare en flygtig bekendt af redningsmanden? Aldrig. Når vi vil læse om gerninger, der udføres af kærlighed, hvor skal vi så lede? I artiklerne om mord, og dér bliver vi sjældent skuffede.«

3. forestilling i sæsonen 1967-68

DJÆVELENS DISCIPEL

en komedie i 3 akter

af

BERNARD SHAW

Oversættelse: Holger Bech

Iszenesættelse: EDVIN TIEMROTH

Dekorationer og kostumer: H M CRAYON

Musikken arrangeret af Poul London
og indspillet af Aarhus By-Orkester
under ledelse af Per Dreier

PERSONERNE:

Richard Dudgeon
Mrs. Dudgeon, hans moder
Essie, hans slægtning
Christy, hans broder
Pastor Anthony Anderson
Judith Anderson, hans kone
Sagfører Hawkins
Mrs. William Dudgeon
William Dudgeon
Mrs. Titus Dudgeon
Titus Dudgeon
En sergent
Major Swindon
General Burgoyne
Feltpræsten Brudenell

Preben Neergaard (som gæst)
Elna Brodthagen
Vibeke Steensgaard
Hugo Herrestrup
Erno Müller
Lone Rode
William Knoblauch
Marie Brink
Valdemar Brodthagen
Bodil Lindorff
Paul Smyrner
Erling Dalsborg
Aksel Erhardtzen
Bjarne Forchhammer
Jørgen Fønss

Handlingen foregår i Canada i året 1777

Scenemester: Aage Rishøj – Belysningsmester: Carl E. Andreassen
Malersal ved: Jens-Anker Olsen
Skræddersal ved: Maria Deleuran-Stanley Petersen
Regi: Jørn Walsøe–John Lindskov – Lydteknik: Jørn Walsøe
Rekvisitør: Frode Sørensen – Frisør: Caroline Nielsen
Suffli: Lise Wantzin

Pause efter 2. akt

Spilletid ca. 2¼ time

Swindon:

Jeg kan ikke tro det.
Hvad vil historien sige?

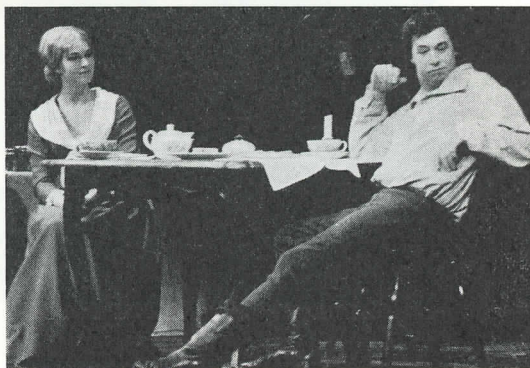

Richard:

Rigdommens magt, pastor! Er det
fordi, jeg har arvet min far, at
selv De viser mig høflighed?

Richard:

Jeg tror ikke, jeg egner
mig for familieliv!

Aftenens instruktør

har gjort visse forstudier til sin iscenesættelse. »Djævelens Discipel« er den 11'te Shaw-komedie, Edvin Tiemroth har arbejdet med som skuespiller, oversætter og instruktør.

Listen ser sådan ud:

Radio: »Djævelens Discipel«
»Androkles og Løven«
»Landsbyfrieri«

Oversættelser: »Helte«
»Millionøsen«

Roller:

Radio: Statsministeren
»Kejseren af Amerika«

Teater: Freddy i »Pygmalion« Odense 1937–38
Valentine i »Man kan aldrig vide«
Det ny Teater 1953–54
Bluntschli:
»Helte« Riddersalen 1946–47

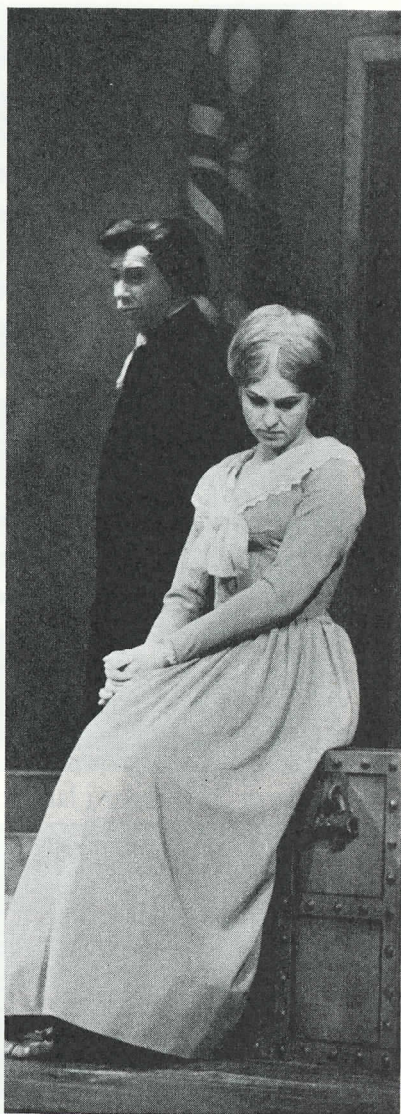
Iscenesættelser:

Teater: »Candida« Det ny Teater 1950–51
»Mænd er kun mænd« Det ny Teater 1952–53
»Millionøsen« Frederiksberg Teater 1952–53
»Man kan aldrig vide« Det ny Teater 1953–54
»Major Barbara« Det ny Teater 1960–61

TV: »Man kan aldrig vide« 1960–61
»Candida« 1963–64

Richard:

Men mænd har nu altså sådan skøre
ideer, mrs. Anderson – og kun kvinder
kan se galskaben i dem.

Richard:

Nu har De ødelagt det
hele!

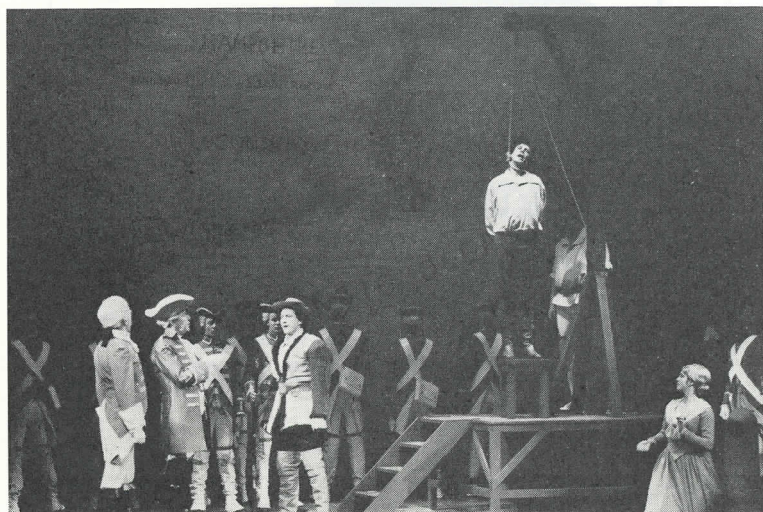
Richard:

Tag hende væk!
Tror De, jeg vil ha-
ve en kvinde i nær-
heden lige nu?

Anderson:

Sig til dem, at de skal tage det reb af denne amerikanske statsbor-
gers hals!

Kommende forestillinger . . .

Vekslende med den lystige *Djævelens Discipel* går fra begyndelsen af september Shakespeare's historiske mesterværk *Richard den Anden* over Aarhus Teaters scene. Det er aldrig før spillet i Danmark, men nu klinger replikkerne fra scenen, spændt og hårdt, om politisk magtkamp, om mennesker, der går i stykker i denne kamp, når de når toppen og nu skal forsvare deres position med de midler, de selv bekæmpede; levende, menneskeligt, aktuelt, utyngtet af de mere end 350 år, der er gået, siden dramaets skikkelser fik liv. — Richard og Bolingbroke, de politiske hovedmodstandere, er gæsten Preben Neergaard og Svend Johansen. William Knoblauch og Bjarne Forchhammer er hertugerne af Gaunt og York, Lone Rode er Richards yndige dronning. Hver mand i personalet, fra ældst til yngst, er på scenen i Jørgen Espen-Hansens spændende dekoration og Palle Skibelunds intense regi.

I oktober kommer Slawomir Mrozek's *Tango*. Berømt er komedien allerede; den har gået og går sin sejrsgang over Europas scener. Overalt greb teatrene til, da teksten kom frem, — Aarhus Teater som det første i Danmark.

Spillet om den unge mand, der oprøres over, at den ældre generation ikke giver ham noget at gøre oprør imod, føres igennem af Mrozek i en grotesk og dog helt menneskelig tone. Det er Preben Neergaard, der iscenesætter komedien. Svend Dam får sin første store opgave som sønnen, Arthur, — og vi skylder digteren Jess Ørnsbo den danske version af den overrumplende tekst.

I oktober spiller Aarhus Teaters Studio på »Svalegangen« i Rosengade en ung intim og djævleblændt tekst om rodløs og rabiat ungdom, — vittig og ubarmhjertig. Det er englænderen David Halliwell's *Lille Malcolm og hans kamp mod eunukkerne*, som Peter Eszterhás sætter i scene, og hvor De sammen med Svend Johansen og Bent Conradi får tre af vore nye navne at se: Ole Wegener som Malcolm Scrawdyke, den lille »Hitler«, der blev smidt ud fra sin kunsthøjskole og vil hævne sig på samfundet, og Karen Wegener og Benny Bjerregaard i andre betydelige roller.

Richard:

Så, så, nu rolig! Jeg har ikke noget imod at blive hængt, men jeg vil ingen tuderer have!

Bliv abonnent i Jydsk Folkescene

— og tag fordelene

For det publikum, der ønsker et fastere tilknytningsforhold til Aarhus Teater, vil der også i år være lejlighed til gennem køb af abonnement at opnå fordele i form af prisreduktioner.

Abonnementet giver *valgfrit* adgang til alle Aarhus Teaters egne, offentlige forestillinger i sæsonen 1967-68.

Abonnementshæftet indeholder 6 kuponer, og der kan benyttes 2 kuponer til hver forestilling.

SERIE I

koster kr. 73,00 og giver adgang til orkesterplads, 1. parket og 1. balkon.

Eksempel på prisreduktion:

Orkesterplads, 1. balkon 1. rk.:

normal pris:	abonnementspris:	besparelse:
kr. 138,00	kr. 73,00	kr. 65,00

SERIE II

koster kr. 47,00 og giver adgang til 2. parket, parterre og 2. balkon 1.-3. rk.

Eksempel på prisreduktion:

2. parket:

normal pris:	abonnementspris:	besparelse:
kr. 90,00	kr. 47,00	kr. 43,00

Alle priser er incl. moms.

Salget af abonnementer er allerede i fuld gang — hæfterne kan købes eller bestilles i Aarhus Teaters billetkontor, tlf. 12 26 22 fra kl. 11-18.

IGEN I ÅR

får unge over 14 år under uddannelse chancen for at komme meget billigt i Aarhus Teater ved køb af ungdomsabonnement.

Aarhus Teater oprettede for nogle år siden et højt favorabelt ungdomsabonnement for yderligere at stimulere teaterinteressen hos de unge teatergængere. Abonnementet, der har haft meget stor tilslutning, vil også i år kunne købes på samme betingelser, dog er antallet af forestillinger i år 4.

Abonnementet omfatter unge over 14 år under uddannelse, nemlig studerende ved universitetet, højere læreanstalter og teknika, seminarieelever, skoleelever i ældre klasser, elever på ungdomsskoler og andre elever under uddannelse samt værnepligtige inden for forsvaret og civilforsvaret.

Abonnementet, der i sæsonen 1967-68 koster kr. 25,00 (incl. moms), giver adgang til 4 forskellige af Aarhus Teaters egne offentlige forestilling til ordinære priser eller Aarhus Teaters Studio.

Billet kan forudbestilles til premieren og de efterfølgende 9 opførelser af hver ny forestilling, derefter kan billet *ikke* forudbestilles, men må afhentes i teatrets billetkontor forestillingsdagen efter kl. 14.

Når abonnenten har anvendt alle 4 kuponer, vil der kunne tegnes nyt abonnement i samme sæson.

Alle henvendelser angående abonnementet sker til Ungdomsscenens repræsentant på de ovennævnte uddannelsessteder. Abonnementet kan også købes eller bestilles i Aarhus Teaters billetkontor, daglig mellem kl. 11-18, tlf. 12 26 22, eller ved henvendelse til billetafdelingen hos *Aarhus Kioskselskab A/S*, Sdr. Allé 12, Århus, mellem kl. 8-21, tlf. 12 08 88, *Jyllands-Postens Kiosk*, Søndergade 32, Århus, mellem kl. 7,30-21, tlf. 13 45 66, samt til *Studenterrådet*, Studenternes hus, daglig kl. 9-14, tlf. 12 89 44.

Teater andre steder

ODENSE TEATER spiller René de Obaldia's lomme-western *Lille plets kud* – (i Aarhus: *Det suser i Sassafras'en*). Teaterchef Kai Wilton og Erik Bidsted har iscenesat. Preben Lerdorff Rye, Kirsten Saerens og Jakob Nielsen er blandt de medvirkende.

Senere kommer Kaj Munks *Ordet* med gæsten fra Det kgl. Teater, Asbjørn Andersen i rollen som Mikkelt Borgen. *Ordet* efterfølges i første halvdel af sæsonen af Bill Naughton's *Forår og portvin* og dobbeltforestillingen *En tjener og to herrer – La serve padrona* med Preben Uglebjerg og Kirsten Schultz som gæster.

AALBORG TEATER indleder sæsonen 1967–68 med *En mand er en mand* af Bertolt Brecht i Carl Nyholms oversættelse. Carl M. Weber er gæsteinstruktør. En anden gæst er Frans Andersson, der spiller Charles Fairchild.

Senere kommer Marguerite Duras' *Hele dage i træerne*, Shakespeare's *Som man behager*, og som juleforestilling en børneopera, *Den lille skorstensfejer* af Benjamin Britten.

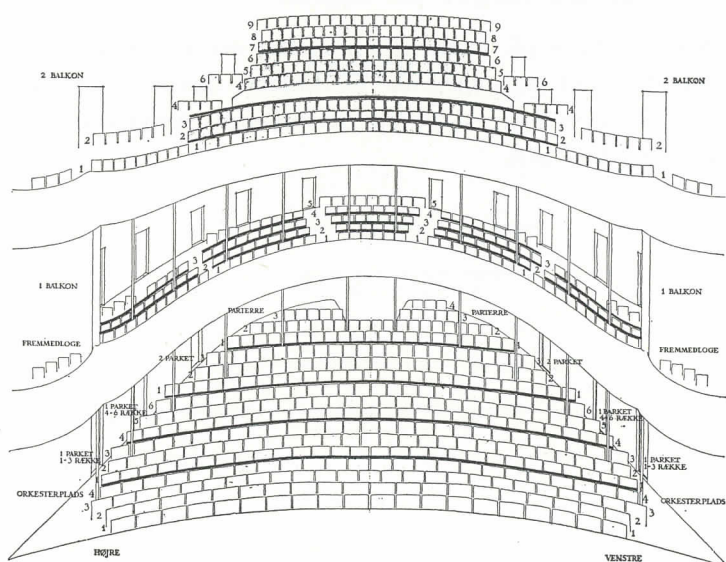
SVALEGANGEN havde den 6. september premiere på tre danske enakter under titlen *Wied – Soya – Rifbjerg*.

Det drejer sig om Gustav Wieds *En bryllupsnat*, iscenesat af Peter Eszterhás – *Rødt i gråt* af Soya i Ulf Stenbjørns regi og Klaus Rifbjergs *Bænken*, som Svalegangens nye direktør, Henrik Bering Liisberg selv sætter i scene.

Tove Bang er gæst, og tegneren Flemming Qvist-Møller er scenograf.

VESTERGADE 58 indleder sæsonen midt i september med et stykke af den amerikanske forfatterinde Megan Terry: *Red ham – kastrér ham*. Kasper Rostrup sætter i scene.

Under forberedelse er også Brecht's *Småborgerbryllup* og Shaw's *Forelskelse, forgiftning, forstening* under fællestitlen *Kærlighed og jalousi*.

	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	5,00	1. balkon, 3. rk., midtfor .	20,00
2. balkon, 4.-6. rk.	8,00	1. balkon, 2. rk.	20,00
2. balkon, 2. rk., siderne .	8,00	1. balkon, 1. rk.	23,00
2. balkon, 2.-3. rk., midtfor	10,00	Parterre	12,00
2. balkon, 1. rk.	14,00	2. parket, 1.-3. rk.	15,00
1. balkon - fremmedloge.	25,00	1. parket, 4.-6. rk.	19,00
1. balkon, 4.-5. rk.	15,00	1. parket, 1.-3. rk.	20,00
1. balkon, 3. rk., siderne .	10,00	Orkesterplads, 1.-4. rk. ...	23,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal. Efter kl. 18 salg til forestillingsaftenen i billetkontoret i teatrets forhal. – **Telefon 12 26 22.**

Billetpriserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. – Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 20 øre pr. billet. Alle ovennævnte priser er incl. garderobe og moms.

Programmets forside:

Illustration til kgl. bygningsinspektør, arkitekt Hack Kampmanns originalprojekt, 1898.